

(i) Printed Pages : 4 Roll No. ....

(ii) Questions : 9 Sub. Code : 0 5 3 5
Exam. Code : 0 0 0 6

B.A./B.Sc. (General) 6th Semester
(2054)

PHYSICAL EDUCATION (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 60

Note :— Attempt **five** questions in all, including Question Number **1** (Unit—I) which is compulsory and selecting **one** question from each of Units II to V. All questions carry equal marks.

UNIT—I

1. Write short notes on the following :

- (i) Aim of sports training.
- (ii) Stitch in the side.
- (iii) Isokinetics muscular contraction.
- (iv) EPOC and its implications.
- (v) Muscles hypertrophy.
- (vi) Reciprocal innervation.

$6 \times 2 = 12$

UNIT—II

2. What is endocrine system ? Explain excretory system in detail. 12

OR

3. Explain nervous system and its function with suitable diagrams. 12

UNIT-III

4. Write meaning, definition and objectives of sports training with suitable examples in detail. 12

OR

5. What is circulatory system ? Explain effects of exercise on muscular system in detail. 12

UNIT-IV

6. Write in detail about the various avenues in Physical Education. 12

OR

7. Explain self assessment for career choices in detail. 12

UNIT-V

8. Draw a neat and clear diagram of Table Tennis Table and write the general rules of the play. 12

OR

9. Explain the following :

- (i) Essential and desirable qualifications of a standard coach.
(ii) Responsibility of a good coach. 12

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न संख्या 1 (यूनिट-I) सहित कुल पांच प्रश्न करें, जो कि अनिवार्य है और यूनिट II से V तक प्रत्येक में से एक प्रश्न करें। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

यूनिट-I

1. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखें :-

- (i) खेल प्रशिक्षण का उद्देश्य।
(ii) साइड में तीव्र पीड़ा।
(iii) आइसोकाइनेटिक्स पेशीय संकुचन।
(iv) ईपीओसी और इसके निहितार्थ।
(v) मांसपेशियों की अतिवृद्धि।
(vi) पारस्परिक उत्तेजना।

$6 \times 2 = 12$

यूनिट-II

2. अंतःस्त्रावी तंत्र क्या है ? उत्सर्जन तंत्र को विस्तार से समझाइये। 12

अथवा

3. तंत्रिका तंत्र एवं उसके कार्यों को उपयुक्त चित्रों द्वारा समझाइये। 12

यूनिट-III

4. खेल प्रशिक्षण का अर्थ, परिभाषा एवं उद्देश्य उपयुक्त उदाहरणों सहित विस्तार से लिखिए। 12

अथवा

5. परिसंचरण तंत्र क्या है ? मांसपेशीय तंत्र पर व्यायाम के प्रभावों को विस्तार से समझाइये। 12

यूनिट-IV

6. शारीरिक शिक्षा के विभिन्न पहलुओं के बारे में विस्तार से लिखिए। 12

अथवा

7. कंरियर विकल्पों के लिए स्व-मूल्यांकन को विस्तार से समझाइए। 12

यूनिट-V

8. टेबल टेनिस टेबल का एक साफ सुधरा चित्र बनाइये और खेल के सामान्य नियम लिखिये। 12

अथवा

9. निम्नलिखित को स्पष्ट करें :-

(i) एक मानक प्रशिक्षक की आवश्यक एवं वांछनीय योग्यताएँ।

(ii) एक अच्छे कोच का उत्तरदायित्व।

12

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 (ਯੂਨਿਟ-I) ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ II ਤੋਂ V ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(i) ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਉਦੇਸ਼।
(ii) ਸਾਈਡ ਵਿੱਚ ਦਰਦ।

- (iii) Isokinetics ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਸੰਕਚਨ।
- (iv) EPOC ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ।
- (v) ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਹਾਈਪਰਟੋਫੀ।
- (vi) ਪਰਸਪਰ ਨਵੀਨਤਾ।

$6 \times 2 = 12$

ਯੂਨਿਟ-II

2. ਐਂਡੋਕਰੀਨ ਸਿਸਟਮ ਕੀ ਹੈ ? ਮਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

ਜਾਂ

3. ਸਾਫ਼ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ-III

4. ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਅਰਥ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ। 12

ਜਾਂ

5. ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਹੈ ? ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਕਸਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ। 12

ਯੂਨਿਟ-IV

6. ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 12

ਜਾਂ

7. ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ-V

8. ਟੇਬਲ ਟੈਨਿਸ ਟੇਬਲ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਲਿਖੋ। 12

ਜਾਂ

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(i) ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਕੋਚ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਯੋਗਤਾਵਾਂ।

(ii) ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਕੋਚ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ।

12